

SPRÅKNÄMNDEN FÖR FINLÄNDSKA TECKENSPRÅK – det 79:e mötet

Tid onsdagen den 5 maj 2021 kl. 10.03–14.25 (lunchpaus kl. 11.40–12.30, kaffepaus 14.15–14.30)
Plats videomöte (Zoom)

Närvarande:

medlemmar	Alf Ekström	
	Jarkko Keränen	
	Sanna Paasonen	på plats § 1–8
	Taina Petäjäinen	
	Juhana Salonen	ordförande
	Elina Tapio	
	Mikaela Tillander	på plats § 4–14
	Mari Virtanen	
sekreterare	Maria Andersson-Koski	
	Leena Savolainen	
gäster	Tarja Leblay	Utbildningsstyrelsen, § 4
	Susanna Rajala	Utbildningsstyrelsen, § 4
	Lena Wenman	studerande (Humak), § 6
	Annika Aalto	Finlands Dövas Förbund, § 4
	Jenny Derghokasian	Finlands Dövas Förbund, § 5–14
	Janne Kankkonen	Finlands Dövas Förbund
	Päivi Mäntylä	Finlands Dövas Förbund
	Tomas Uusimäki	Finlands Dövas Förbund
Tolkar	Jenny Derghokasian	§ 4
	Vilma Koski	§ 4

PROTOKOLL

§ 1 Mötet öppnas

Ordförande öppnade mötet kl. 10.03.

§ 2 Mötets laglighet och beslutsförhet

Ordföranden konstaterade att mötet var lagenligt sammankallat och beslutsfört.

§ 3 Mötets föredragningslista

Till ”Övriga ärenden” tillades en punkt. För övrigt godkändes föredragningslistan utan ändringar.

§ 4 Besök av Utbildningsstyrelsen

I april skickade Teckensråksnämnden ett [öppet brev till Utbildningsstyrelsen](#) (UBS). På mötet gästades nämnden av undervisningsråden Susanna Rajala och Tarja Leblay som muntligt kommenterade brevet och nämndens förhandsfrågor.

Allmänna språkexamina och finskt teckenspråk

Tarja Leblay påpekade att Utbildningsstyrelsen flera gånger har påtalat behovet av en uppdatering av [förordningen om allmänna språkexamina](#) så att finskt teckenspråk kunde inkluderas i examen. Uppdateringen måste göras på initiativ av Undervisnings- och kulturministeriet. Under 2022 kommer Undervisnings- och kulturministeriet förhoppningsvis att grunda en arbetsgrupp med ansvar för att uppdatera förordningen om allmänna språkexamina. Om gruppen grundas kommer UBS att påtala behovet av en examen på finskt teckenspråk för gruppens medlemmar.

Bristen på läromedel i teckenspråk

Susanna Rajala kommenterade läromedelsbristen och den avstannade läromedelsproduktionen på finskt teckenspråk genom att ta upp riksdagens drastiska minskning i stödet för läromedel med liten spridning. Den nuvarande produktionen finansieras till 1/3 av riksdagen och till 2/3 av försäljningsintäkter. En del av denna finansiering går dessutom åt till att upprätthålla digitala publikationsplattformar. En stor utmaning för läromedel på teckenspråken, men också andra små språk, utgör därmed brist på finansiering. Som ett förslag till lösning bad Rajala nämnden ta ställning till om också finskt teckenspråk kunde klassificeras som hotat och därigenom få möjlighet till särskilt stöd.

En separat diskussion om läromedelssituationen på finlandssvenskt teckenspråk har inletts mellan UBS och Finlands Dövas Förbund inom ramarna för [projektet Språkstyrka](#).

Diskussion

Gästerna från UBS hade en positiv attityd och visade ett genuint intresse för att hitta gemensamma lösningar på utmaningarna som läromedelssituationen innebär. Teckensråksnämnden var ense om att besöket var välkommet och lyckat.

Beslut 1: Den nya nämnden följer upp ärendet efter att UBS officiellt besvarat Teckensråksnämndens öppna brev.

§ 5 Publikationen ”Hur ser en bra teckenspråkig översättning ut?”

Nämnden diskuterade huruvida publikationen borde uppdateras eller kompletteras med ett nytt tillägg om tekniska lösningar vid inspelningen. Vi konstaterade att ett eventuellt tillägg inte kan göras av nämnden utan arbetet kräver tekniskt sakkunniga personer. Vid en eventuell uppdatering av publikationen måste också tillgänglighetskriterier beaktas.

Beslut 2: Den nya nämnden fortsätter behandla ärendet.

§ 6 Teckenspråksnämnden som beställare av slutarbete

Lena Wenman gästade mötet och berättade om hur slutarbetet framskrider. Nämndens medlemmar kommenterade arbetsplanen, samt konstaterade att det är omöjligt att i nuläget ta ställning till hur eller om slutarbetet kan kopplas ihop med publikationen ”Hur ser en bra teckenspråkig översättning ut?”.

§ 7 Justering av föregående mötesprotokoll

Vi justerade protokoll på finska och svenska från föregående möte (11.2.2021). I det finska protokollet gjordes en liten korrigerings och i det svenska protokollet ändrades en webblänk. I övrigt godkändes protokollen utan ändringar.

§ 8 Val av person som gör det teckenspråkiga mötesreferatet

Taina Petäjäinen valdes att teckna det teckenspråkiga mötesreferatet.

§ 9 Bedömning av översättningsprov (FPA och myndigheten för digitalisering och befolkningsdata)

Nämnden har tidigare gjort språkliga bedömningar av bland annat översättningsprov. Även om nämndmedlemmarna tidigare visat intresse för att ställa upp som bedömare har det inte funnits tillräckligt intresserade för de senaste bedömningarna, vilket orsakat stort huvudbry för sekreterarna. Utmaningen ligger i att hitta språkligt kunniga personer som inte är jäviga. Inom Teckenspråksnämnden finns inte resurser för att fortsätta med verksamheten.

Beslut 3: Leena Savolainen lovade ta upp saken inom Finlands Dövas Förbund och diskuterar möjligheten att t.ex. utse en koordinator eller arbetsgrupp som tar sig an ärendet i fortsättningen.

§ 10 Den gångna treårsperioden – en tillbaka- och framåtblick

Teckenspråksnämnden har varit mycket aktiv under sin treårsperiod (2018–2021). Utöver de fem huvudtemana (punkt a–e) med mål som nämnden ställde i början av sin period har nämnden ytterligare behandlat sex helheter som nämns under punkt f.

- a) Delta i arbetet att ansöka om Unesco-värdering av det finska teckenspråket som hotat språk.
 - nämnden skickade en ansökan till Unesco 22.12.2018. Ansökan kopplades slutligen ihop med Unescos Survey of World Languages 2018 – utredning som ännu inte publicerat några resultat.
- b) Främja språkmedvetenhet
 - aktivering av språkgemenskapen i översättningen av Vårt land
- c) Behandla ärenden som berör den form av teckenspråk som dövblinda använder
 - Föreningen Finlands Dövblinda rf:s arbete med teckenförråd, Riitta Lahtinen

- d) Delta i Dövas riksomfattande kulturdagar samt andra motsvarande evenemang.
 - Dövas seniordagar 18.5.2019
- e) Finskt teckenspråk bland döva invandrare
 - diskussion på mötena 75 och 76
- f) Reagera på andra aktuella ärenden efter behov
 - Teckenspråkig familjeundervisning (omfattande diskussion)
 - Teckenspråkigt undervisningsmaterial i grundskolan (omfattande diskussion)
 - [Öppet brev till Utbildningsstyrelsen](#)
 - [Ställningstagande om relätolkning till FPA](#)
 - [Utlåtande om ”Utredning om antecknande av flera språk i befolkningsdatasystemet”](#)
 - [Utlåtande om förslag till förordning om delegationen för teckenspråksärenden](#)

Ärenden som följande nämnd kan fortsätta behandla:

- teckenspråksundervisning
- uppdatering eller komplettering av publikationen *Hur ser en bra teckenspråkig översättning ut?*
- Teckenmotsvarigheter till begreppen ”lätt teckenspråk” (fi. selkoviittominen) och ”klart teckenspråk” (fi. selkeä viittominen), samt begreppsdefinition

§ 11 Övriga ärenden

- a) Finlands Dövas Förbunds teckenspråksrådgivning har bitt Teckenspråksnämnden diskutera begreppen ”lätt teckenspråk” (finska ”selkoviittominen”) och ”klart teckenspråk” på finskt och finlandssvenskt teckenspråk. Elina Tapio lyfte fram att ”selkoviittominen” användes som motsvarighet till engelskans ”plain sign(ing)” i Humaks projekt [Visual sign news](#). Begreppsfrågan är också aktuell i det nya forskningsprojektet [Lätt finlandssvenska](#) inom vilket Satu Siltaloppi kommer att undersöka frågan ur finlandssvenskt teckenspråksperspektiv.

Beslut 4: Den nya nämnden fortsätter behandla ärendet.

- b) Varken Jyväskylä universitet eller Finlands Dövas Förbund har resurser att ansvara för ett seminarium i anslutning till teckenspråksundervisning (se Beslut 2, protokoll 77).

§ 12 Meddelanden

- a) [Jyväskylä universitet](#) och [Helsingfors universitet](#) har båda publicerat nyheter om forskningsansvar i finlandssvenskt teckenspråk.
- b) Teckenspråkscentret vid Jyväskylä universitet har koordineringsansvar för det samnordiska korpusprojektet [Nordic Sign Language Corpus Network \(NSLCN\)](#) 2021–2022.

§ 13 Följande möte

Den nya nämnden fattar beslut om tidpunkten för följande möte.

§ 14 Mötet avslutas

Ordföranden avslutade mötet kl. 14.25.

Vid protokollet

Justerat av

Maria Andersson-Koski
sekreterare

Juhana Salonen
ordförande